నేరము - శిక్ష

"ఏదీ! నీ చెయ్యి చూపు శంకరం!" మృదువుగా అన్నాడు జైలు డాక్టర్ మోహనరావు. ఇరుకుగా వెలుగు సరిగా రాని ఆ చిన్న 'సెల్'లో జబ్బుతో పడుకునివున్న శంకరం, డాక్టర్ గొంతుక విని, ఒక్కసారి కళ్ళు తెరచి చూచి, కిమ్మనకుండా చెయ్యిచాపాడు. డాక్టర్‌కు చాలా ఆశ్చర్యమనిపించింది. రోజూలా "నాకు మళ్ళీ ఇంజక్షనా? వద్దు డాక్టర్! వద్దు, నన్నెందు కిలా చిత్రహింస పెడతారు? నాకు కాస్త విషం ఇచ్చి చంపెయ్యండి చాలు! హాయిగా చచ్చిపోతాను!" అంటూ ఏవేవో మాట్లాడ లేదు. చెయ్యి చాపకుండా మారాం చెయ్యలేదు. నిర్లిప్తంగా ఎటో చూస్తూ, పడుకుని వున్నాడు. డాక్టర్‌కు ఈనాటి అతగాడి ప్రవర్తన కడుపులో చెయ్యి పెట్టి కలచినట్లయ్యింది.

సిస్టర్ శంకరం మోచేతి దగ్గర దూదితో తుడిచింది. శంకరం పిడికిలి బిగబట్టి, చెయ్యి చాచి, "ఊ! మీ పని మీరు కానీండి డాక్టర్!" అన్నాడు మెల్లిగా.

వెయిన్ లోకి సూది గుచ్చబోతూంటే, డాక్టర్ చెయ్యి వణికింది. వెయిన్ జారి పోయింది. బాధగా మూలి గాడు శంకరం.

"సారి!" నొచ్చుకుంటూ సూది బయటకు లాగి మరోసారి గుచ్చాడు డాక్టర్. వెయిన్ అందింది.

"సిస్టర్! ఈ మెడికల్ షెస్ట్ తీసుకుపో. కాస్సేపాగి వస్తాను నేను" అన్నాడు డాక్టర్. సిస్టర్ వెళ్ళిపోయింది. ఆమె కిదేమీ కొత్త కాదు

శంకరం తలమీద మృదువుగా చేయివేసి నిమురుతూ మెల్లిగా అన్నాడు డాక్టర్. శంకరం! నీకో మంచి కబురు చెప్పనా?"

శంకరం డాక్టర్ వేపు చూస్తూ తలాడించాడు చెప్పమన్నట్లు....

"నీడెత్ సెంటెన్స్ .... అదే ఉరిశిక్ష.... తేదీ మార్చబడింది. నీకు ఆరోగ్యం సరిగా లేదు కాబట్టి, మరో నెల తర్వాత చూద్దామన్నట్లు, ఆర్డర్స్ వచ్చాయి యీ రోజే."

శంకరం అంతటి నీరసంలోనూ పక పక నవ్వాడు. "ఇదా డాక్టర్! మంచి కబురు? మీకిది మంచి కబురుగా తోచిందా? కానీ, నా కిదెంత....ఊహూః! మీరు మంచివారు. మీ మనసు నొప్పించటం నా కిష్టం లేదు. ఈ నెల రోజుల్లో నా ఆరోగ్యం కోలుకోని తీరాలి. నేను బలవన్మరణం పొంది తీరాలి, అంతేగానీ నేనిలా అనారోగ్యంతో, నా అంత నేనుగా చనిపోకూడదన్న మాట! నాకు స్పృహ లేని స్థితిలో, చావు వస్తోందని గ్రహించలేని స్థితిలో, హాయిగా చనిపోనివ్వరన్నమాట! డాక్టర్! నిజంగా చెప్పండి .... మనిషిగా - స్వేచ్ఛగా చనిపోయే హక్కు .... మీ అందరిలా నాకూ లేదా? నే చేసిన ఎ నేరానికి నాకీ శిక్ష?"

డాక్టర్ నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. అతగాడి తలంతా తిరుగుతున్నట్లుంది.

"చెయ్యని నేరానికి శిక్షపడింది. సరే కనీసం స్వేచ్ఛగా చావనివ్వకూడదా నన్ను. డాక్టర్ ! మీరు మంచివారు. ఖైదీలు కూడా మనుషులేనని నమ్మే కొద్దిమంది మనుష్యులలో మీరూ ఒకరు. నేరాలకూ, శిక్షలకూ, నేరస్థులకూ, స్నేహానికీ సంబంధం లేదని విశ్వసించే మంచి హృదయం కలవారు. ఎలాగూ ఈ నెలాఖరులో కాకపోతే పై నెలాఖరులో చనిపోవలసిందే నేను.... చివరి కోరికగా....ఒక ఖైదీగా కాదు.... ఒక మనిషిగా .... ఒక స్నేహితునిగా ... ఒకే ఒక కోరిక కోరుతాను మిమ్మల్ని .... తీర్చగలరా ?" శంకరం కంఠంలో ఆర్ద్రత డాక్టర్ని కదిలించి వేసింది.

"చెప్పు శంకరం .... చేతనైతే తప్పక తీరుస్తాను. మీ బంధువుల నెవరినేనా చూడాలనివుందా ? ఏదేనా కొత్తవస్తువులు తినాలని వుందా ?" డాక్టర్ ఆతురతగా అడిగాడు.

శంకరం తల అడ్డంగా ఊపుతూ నవ్వాడు. "లేదు డాక్టర్ ! అవేవీ లేవు."

"మరి ?"

శంకరం క్షణకాలం తటపటాయించి మెల్లిగా అన్నాడు. "మీకు మందులు బాగా తెలుసు .... ఒకే ఒక మాత్ర .... లేదా ఇంజక్షన్ .... అదికూడా 'ఫలానా' అని నాకు తెలియనివ్వకుండా ఇవ్వండి. నా మెదడూ, నా శరీరమూ మొద్దు

డాక్టర్ నిర్విణ్ణుడయ్యాడు. అతగాడి తలంతా తిరుగుతున్నట్లుంది.

"చెయ్యని నేరానికి శిక్షపడింది. సరే కనీసం స్వేచ్ఛగా చావనివ్వకూడదా నన్ను. డాక్టర్ ! మీరు మంచివారు. ఖైదీలు కూడా మనమలేనని నమ్మే కొద్దిమంది మనుషులలో మీరూ ఒకరు. నేరాలకూ, శిక్షలకూ, నేరస్థులకూ, స్నేహానికీ సంబంధం లేదని విశ్వసించే మంచి హృదయం కలవారు ఎలాగూ ఈ నెలాఖరులో కాకపోతే పై నెలాఖరులో చనిపోవలసిందే నేను.... చివరి కోరికగా.... ఒక ఖైదీగా కాదు.... ఒక మనిషిగా .... ఒక స్నేహితునిగా ... ఒకే ఒక కోరిక కోరుతాను మిమ్మల్ని .... తీర్చగలరా ?" శంకరం కంఠంలో ఆర్ద్రత డాక్టర్ని కదిలించి వేసింది.

"చెప్పు శంకరం .... చేతనైతే తప్పక తీరుస్తాను. మీ బంధువుల నెవరినేనా చూడాలనివుందా ? ఏదేనా కొత్తవస్తువులు తినాలని వుందా ?" డాక్టర్ ఆతురతగా అడిగాడు.

శంకరం తల అడ్డంగా ఊపుతూ నవ్వాడు. "లేదు డాక్టర్ ! అవేవీ లేవు."

"మరి ?"

శంకరం క్షణకాలం తటపటాయించి మెల్లిగా అన్నాడు. "మీకు మందులు బాగా తెలుసు .... ఒకే ఒక మాత్ర .... లేదా ఇంజక్షన్ .... అదికూడా 'ఫలానా' అని నాకు తెలియనివ్వకుండా ఇవ్వండి. నా మెదడూ, నా శరీరమూ మొద్దు

బారి పోవాలి అలాటి మైకంలో.... నే చనిపోతున్నట్లు నాకు తెలియకుండానే.... నా ప్రాణంపోవాలి, అలాటీ మందేదేనా వుంటే ఇవ్వండి....''

''శంకరం! ఒక్కసారిగా గర్జించాడు డాక్టర్. అప్పుడే అక్కడికి వచ్చిన జైలు వార్డెన్, ఖైదీలకు ఆహారం పట్టుకవచ్చే మనిషి - ఇద్దరూ డాక్టర్ అరుపుకు త్రుళ్ళి పడ్డారు.... అదేమీ గమనించలేదు డాక్టర్.

"జాగ్రత్త? మరో మారు ఇలా మాట్లాడావంటే.... నేను నీ సెల్‌లోకి అడుగుకూడా పెట్టను. ఇలాంటి పిచ్చి ప్రసంగం నువ్వు చెయ్యటమూ, నేను మందలించటమూ - ఇది మూడోమారు."

శంకరం భయంగా డాక్టర్ వేపుచూశాడు. అంతటి కోపంలో ఇంత క్రితం ఎప్పుడూ కనిపించలేదు డాక్టర్.

"వద్దు లెండి డాక్టర్! మీ డ్యూటీ మీరు చేసుకోండి. నేనే మనసు రాయిచేసుకుంటాను. మీరు కోపంగా వుంటే-మీరైనా నాతో మనసారా మాట్లాడకపోతే, మరింత ఒంటరివాణ్ణయి పోతాను .... నా ఆరోగ్యం ఎంత త్వరగా బాగుపడితే అంత త్వరగా శిక్ష అమలు జరుపబడుతుంది. ఈ సెల్‌లోకి మరొక నేరస్తుడో - నాలాంటి నిర్భాగ్యుడో రావటానికి అవకాశం వుంటుంది!" చివరిమాటలు గొణుక్కుంటున్నట్లు అన్నాడు శంకరం,

డాక్టర్ మోహనరావు గబగబా బైటికి వచ్చాడు. వార్డెన్ నమస్కారం చేస్తూ అనుసరించాడు.

"ఏమిటో తమతో ఘర్షణపడుతున్నట్లున్నాడే శంకరం? ఖూనీకోరు వెధవ .... తమరు కాస్తంత మంచిగా మాట్లాడుతున్నారని అంతస్తూ, అధికారం మర్చిపోయినట్లున్నాడు.... వ్యంగ్యమూ, కౌతుకమూ, హేళనా మిళితమైయున్న అతగాడి మాటలు వింటూంటే మరింత చిర్రెత్తుక వచ్చింది డాక్టర్ కు

"రాజయ్యా ! నీపనేదో నువ్వు చూచుకో ! ఫో!" గబగబా తన క్వార్టర్స్ వేపు అడుగులు వేశాడు. రామయ్య ముఖం మాడ్చుకుని వెళ్ళటం గమనించక పోలేదు....

అ రాత్రి .... పక్కమీద పడుకుని ఎంతగా ప్రయత్నించినా నిద్ర పట్టడంలేదు డాక్టర్ మోహనరావుకు, తలనిండా ఆలోచనలు....ఉండి - ఉండి శంకరం అభ్యర్థన .... ఆ సమయంలో అతగాడి కళ్లల్లో కదులాడుతుండిన మృత్యుభయం.... ప్రతిధ్వనిస్తూ వెన్నంటుతున్నాయి .... అసలు తనీ జైలు డాక్టర్ గా రాకున్నా బావుండేదేమో ... కానీ తన ఇష్టప్రకారం జరగలేదిది ... అతగాడి మనస్సు గతాన్ని త్రవ్వకుంటూ వెడుతోంది.

♦ ♦ ♦

డాక్టర్ మోహనరావుకు - ఖరీదైన మామగారున్నారు. నిజానికి ఆ మామగారే ఇతగాడి చదువుకు ఆర్థిక సాయం చేసి పిల్లనిచ్చి పెళ్ళిచేశారు....అల్లుడు డాక్టర్ కావాలనే కోరిక ఎంత వుందో, తనకూతురు సుఖంగా - సంతోషంగా వుండాలంటే అల్లుడికి సాధ్యమైనంత తక్కువపని వుండాలన్న ఆలో

చనా వుందాయనగారికి! డాక్టర్లకూ, యాక్టర్లకు తెరిక వుండదన్న సత్యం ఆయన గారికి బాగా తెలుసు అందుకే ప్రైవేటు ప్రాక్టీసు పెట్టు కుంటానన్న మోహనరావుకు వద్దని అడ్డు పడటమే గాక - తన పలుకుబడి అంతా వినియోగించి, ఈ సెంట్రల్ జైలుకు అసిస్టెంటు సర్జన్‌గా వేయించాడు. అటు భార్య, ఇటు మామగారూ వత్తిడి తేవ డంతో, ఇక తప్పలేదు మోహనరావుకు... జైలు డాక్టరంటే అట్టే పనిలేని డాక్టరని చాలా మంది అభిప్రాయం. ఎప్పుడో వారానికో మారు ఖైదీలందరినీ మెడికల్ 'చెకప్' చెయ్యటమూ అందరి ఆరోగ్యాలూ సరిగా వున్నాయని జైలు రిజిష్టరులో వ్రాయటమూ, ఏ రెణ్ణెల్లకో, మూణ్ణెల్లకో, ఏఖైదీకో జ్వరమో తలనొప్పో, వాంతులో, విరేచనాలో వస్తే కాస్త మందివ్వ టమూ, ఉరిశిక్ష అమలుపరిచే ముందు ఖైదీ ఆరోగ్యంగా వున్నా డని సర్టిఫై చెయ్యటమూ, ఉరిశిక్షముగిసాక ఖైదీ ఖాయంగా చనిపోయాడని నిర్ణయించటమూ, మిగతా సమయాల్లో హాయిగా పేకాడుతోనో, ఫ్రెండ్సుతో కులాసా కబుర్లతోనో, పెళ్ళాం బిడ్డలతో సరదాగానో. క్లబ్బులోనో, క్వార్టర్సులోనో కాలం వెళ్ళబుచ్చవచ్చు.

మోహనరావు వచ్చాక - అతగాడి సహజమైన చురుకుదనం, నిశిత దృష్టిలో జైలువాతావరణమే మారి పోయినట్లనిపించింది. రోజూ ప్రతి ఖైదీని పేరు పేరునా పలకరిస్తుంటాడు వాళ్ళతో కబుర్లు పెట్టుకుంటాడు. ఎవ రెవరు ఏ యే నేరాల వల్ల జైలుకు వచ్చిందీ, ఏయే శిక్షలు

ఇందిరాగాంధీ మహిళా సం...
కేశవరాయు...

వేయబడిందీ అడిగి తెలుసుకుంటూ వుంటాడు. సానుభూతి చూపిస్తాడు. ధైర్యం చెబుతుంటాడు. వారిలో ఏ ఒక్కరి కయినా కాస్తంత అనారోగ్యం ఎదురయినా, ఓ డాక్టర్‌గా మానవతతో నిండిన మమత కురిపిస్తాడు, నయం చేస్తాడు. డాక్టర్ రావలసిన టైములలోనే గాక మిగతా టైములలో కూడా వచ్చి విచారిస్తాడు రోగిగా వున్న ఖైదీని....

కొద్ది రోజులలోనే ఖైదీలందరిలో డాక్టరు మోహన రావంటే ప్రత్యేకమైన అభిమానం, గౌరవం ఎక్కువయ్యాయి. అక్కడే వచ్చింది చిక్కు....జైలు సూపరింటెండెంటు దగ్గ ర్నుంచీ, డి. యం ఓ. వార్డెన్ వరకూ మోహనరావు ఇలా నైతికంగా ఖైదీలను గెలుచుకోవటం .... అవమాన కరంగా, బాధాకరంగా, దుస్సహంగా భావించటం మొద లెట్టారు....

"డాక్టర్ మోహనరావ్! . ఖైదీలకు అతి చనువు ఇవ్వకండి. ఈ వెధవలు మొన్ననోసారి పారిపోవటానికి ప్రయత్నిస్తే ఫైరింగ్ ఆర్డరివ్వవలసి వచ్చింది. ఇద్దరు చచ్చారు కూడాను....మీరు ఏ సమయంలో అంటే ఆ సమయంలో సెల్స్‌లోకి వెళ్ళటం జాగ్రత్త !....మీ ఉద్యోగానికి మోసం తెచ్చుకోవటమేగాక - మాకూ చెడ్డపేరు తెచ్చిన వా రౌతారు....." మాటలు సున్నితంగా వాడినా ముఖ కవ ళికల్లో కంఠస్వరంలో కటుత్వం పుట్టిపడుతుండగా మంద లించాడు జైలు సూపరింటెండెంటు.

"అలాగేసార్!...." అన్నాడేగానీ తన పద్ధతి మార్చుకోలేదు. మోహనరావు వచ్చాక ఏ ఖైదీ పారిపోవటానికి ప్రయత్నించ లేదు.

"తమ్ముడూ! శిక్ష కిమ్మనకుండా అనుభవించండి. హాయిగా విడుదలై వెళ్ళిపోండి! నేను చూడండి! అజన్మ ఖైదీని! మీకైనా శిక్షకాలం పూర్తయ్యాక బయటుకు వెళ్ళే అవకాశం వుంది! మరి నాకో? ఈ జైలు కాకుంటే, మరో జైలుకు ట్రాన్స్ఫర్ చేస్తారు!" అంటూ నవ్వుతూంటే ఖైదీలూ నవ్వేవారు మనసారా!

ఓసారి ఓ ఖైదీకి జబ్బు చేసింది .... అతగాడు బాగా నీరసంగా వున్నాడు. తన భార్యా బిడ్డల్ని తలుచుక బెంగ పడిపోయాడు .... పైకి చెప్పుకోలేదు. మోహనరావు .... అతగాడికి మానసికంగా ధైర్యం కలిగిస్తే తప్ప కోలుకోలేడని గ్రహించాడు, గబగబా జైలుకేసి నడిచాడు వార్డెన్ రాజయ్య సెల్ తాళం తీయటానికి విసుక్కున్నాడు "ఇది తమరు రావలసిన టైమూ, నేను తలుపుతీయవలసిన టైమూ కాదండి?" అన్నాడు కోపాన్ని అణుచుకుంటూ.

డాక్టర్ నవ్వాడు. "అది మనిద్దరికీ తెలుసు. కానీ ఆ జబ్బుకు తెలీదే! ఫర్వాలేదులే తలుపు తియ్యి రాజయ్యా! అర్భకం పారిపోతే, అతగాడి బదులుగా నేను కూర్చుంటాలే ఈ సెల్ లో!"

ఇక రాజయ్యకు కోపం రాక మరేం వస్తుంది?

"ఎంత ఖైదీలయినా-తెలిసో, తెలియకో ఏ బలహీన క్షణంలోనో నేరం చేసినా వాళ్ళూ మనలాంటి మనుషులే కదండీ? వాళ్ళకిచ్చే రేషను ఆహారమైనా శుచిగా, శుభ్రంగా వుండి తీరాలి!" అనే వాడు వంటు శాఖాధికారితో.

ఈ డాక్టరుగారిలా ప్రతి విషయంలో తలదూర్చటం సెంట్రుల్ జైలులోని ప్రతి ఒక్కరికీ కంటుగింపుగానే తయారయ్యింది

'డాక్టర్ మోహనరావు ! మైండ్ యువర్ ఓన్ బిజినెస్ ! నవసరమైనవన్నీ పట్టించుకోకు'...., అని హెచ్చరించాడు డీ యం ఓ. ఆయనగారి హోదా పెద్దదయినా, మోహనరావుకు లభించిన గౌరవంలో వెయ్యో వంతు గౌరవం లభించటం లేదు తనకని ... ఓ విధమైన ఈర్ష్య !

సెల్స్ ప్రతి రెండు రోజులకూ తప్పనిసరిగా క్లీన్ చేయించాలనీ, ప్రతి ఖైదీకి బట్టలుతుక్కునే సబ్బులు మంజూరు చేయించాలనీ, వారానికో మారు వారందరికీ తలంటని చేయించాలని సూచించాడు.

"ఇలా అయితే, దేశంలో వుండే జనాభాలో సగం మందికి పైగా - జైళ్ళలో వచ్చి కూర్చుంటామంటారు !" అంటూ చమత్కారంగా వెక్కిరించాడు రాజయ్య.

"అబ్బొ ఖైదీలు తరపున ఉద్ధారకుడు బయల్దేరాడు బాబూ" అంటూ విసుక్కున్నారు సెంట్రీలు.

మొత్తం మీద అరు నెలలు తిరిగేసరికి ఖైదీలలో నైతిక పరివర్తన వచ్చినా, రాకున్నా వారందరికీ డాక్టర్

మోహనరావు తమకు అత్యంత ఆత్మీయుడన్న భావం - ఆయన చెప్పినట్లు చేయాలన్న వినయం వచ్చేశాయి అలాగే అధికారులకూ, వార్డెన్‌లకూ, ఇతర కాపలా వారికీ మోహన రావు ఓ సమస్యగా తయారయ్యాడు !

మూడు నెలల క్రితం శంకరం ఇక్కడికి వచ్చాడు. అప్పటికి అతగాడి మీద కేసు నడుస్తున్నది.... కేసు పూర్తయి ఉరిశిక్ష వేయబడింది....

శంకరం సెల్ ఆఖరుది. అన్ని సెల్స్‌లోకి ఇదే చీకటిగా_ఇరుకుగా వుంటుంది. శంకరం ఆజాను బాహువు. ముప్పై ఐదేళ్ళలోపు వయసు వాడే ! దృఢమయిన శరీరం.... చదువుకున్నది తక్కువే ఐనా, ప్రపంచ జ్ఞానం ఎక్కువగా వున్నవాడు !

''నీకెందుకు శిక్ష పడింది శంకరం ?'' అంటూ అడిగాడు డాక్టర్ మోహనరావు. మొదటిసారిగా అతగాడితో కబుర్లలోకి దిగుతూ స్నేహపూర్వకంగా.

"చెవులు తప్ప, కళ్ళు లేని న్యాయస్థానం తెలివి తేటులవల్ల !'' తలబిరుసుగా నిర్లక్ష్యంగా జవాబిచ్చాడు శంకరం.

''ఖూనీకోరు ! వాడితో మాటలెందుకు బాబూ!'' అంటూ వెక్కిరించాడు వార్డెన్ రాజయ్య.

రెచ్చిపోయిన శంకరం వార్డెన్ మీద చెయ్యి చేసుకున్నాడు. ఫలితంగా - ఎన్ని లాఠీ దెబ్బలు తినవలసి

వచ్చిందో .... ఆ దృశ్యం మోహనరావు భరించలేక పోయాడు !

మమారు నెలరోజులు .... అలాగే గందరగోళంగా వుండేది పరిస్థితి. ఏదేని డాక్టర్ చెప్పబోయినా "మీ కెందుకు నా ఊసు ?" అన్న ధోరణిలో కఠినంగా సమాధానమిచ్చేవాడు శంకరం.

"తెలిసో-తెలియకో తప్పు చేశావ్ ! ఇంకా ఒళ్ళెందుకు పాడు చేసుకుంటావు తమ్ముడూ...." సానుభూతితో డాక్టర్ చెప్పగా-చెప్పగా మెల్లిగా అతగాడిలో మార్పు వచ్చింది. మోహనరావు స్నేహ పాత్రుడనీ. అందరు అధికార్లలా కాదనీ గ్రహించాడు.

శంకరం భార్య రవణమ్మ .... చాలా అందగత్తె. శంకరం ఆమెను ప్రేమించి పెళ్ళాడాడు. అపురూపంగా చూచుకొనేవాడు. శంకరానికి కిళ్ళీ బడ్డీ వుంది. ఐదారేళ్ళు హాయిగా గడిచి పోయాయి. హఠాత్తుగా రవణమ్మలో మార్పు వచ్చింది. సైకిల్‌షాపు అమీర్‌తో అక్రమ సంబంధం వున్నట్లు, శంకరానికి అనుమానం వచ్చింది .... అలాగే మరి కొందరు పోకిరీ వెధవలతో రవణమ్మ చెడుగా ప్రవర్తిస్తున్నట్లు తెలిసిపోయింది ! ఆసరికే అమీరు రవణమ్మ తనతోనేగాక మరికొందరితో కూడా చనువుగా తిరుగుతున్నట్లు గమనించాడు....

శంకరం రమణమ్మను తిట్టాడు, కొట్టాడు, ఒళ్ళెరగని కోపంతో చంపుతానని బెదిరించాడు. పది రోజులు రమణమ్మ

తో పలక్కుండా, కిల్లీబడ్డీ మూసేసి పిచ్చివాడిలా తిరిగాడు. పదకొండోరోజు స్థిరనిర్ణయానికి వచ్చాడు. "దానిష్టం మెచ్చి నట్లు అది తిరుగుతుంది. ఇక దానితో నాకు పనేముంది ? ఇద్దరం ఎవరికి వారంగా విడిపోతాం ! దాన్ని చంపి నేను సాధించేదేమిటి ?" ఆ మాటే రమణమ్మతో చెప్పి, ఇక తెగ తెంపులు చేసుకుందామనుకుని, ఇంటికి వచ్చాడు ! కానీ.... సరిగ్గా అతగాడు వచ్చేముందే....కొద్ది గంటలక్రితం .... రమ ణమ్మ దారుణంగా హత్యచేయబడింది. హత్యానేరం శంకరం మీద పడింది.

న్యాయస్థానంలో సాక్షులూ, సాక్ష్యాలూ, శంకరం భార్యతో ఘర్షణ పడుతూన్నప్పుడూ, చంపుతానంటూ బెది రించినపుడూ చూచిన, విన్న ప్రత్యక్ష పరోక్ష సాక్షులూ .... శంకరాన్ని హంతకునిగా ఋజువుచేశాయి. అసలు హంతకు డైన అమీర్ హాయిగా సైకిలుషాపు నడుపుకుంటూనేవున్నాడు శంకరానికి ఉరిశిక్ష పడింది.

'ఏం న్యాయస్థానాలో, ఏం చట్టాలో డాక్టరుగారూ ! వాటికి చెవులేగాని కళ్ళుండవటండీ ! అంతర్నేత్రాలు అసలే వుండవు ! ఒకవేళ నా భార్యను నేను హత్యచేసివుంటే .... నేను పిరికిగా పారిపోను ! ధైర్యంగా నాఅంత నేనుగా నేరం ఒప్పుకునేవాణ్ణి !" అంటాడు ఆవేశంగా !

శంకరాన్ని చూస్తుంటే అపరిమితమైన జాలి కలుగు తుంది మోహనరావుకు. ఆత్మ విశ్వాసం గల ఆ యువకుడికి

అప్పుడే నూరేళ్లూ నిండుతున్నాయి ! ఇంకొక్క నెల సరిగ్గా దీపావళి వెళ్ళిన మరుచాడు అతగాడికి ఉరిశిక్ష అమలు పరచ బడుతుంది.

ఈ మూడు నెలలుగా ఎంతో ధైర్యంగావున్న శంకరం హఠాత్తుగా నీరసపడిపోయాడు. అస్తమానం పరధ్యానం గానో పిచ్చిగా దిక్కులు చూస్తూనో వుంటున్నాడు. ఎవరేనా 'ఖూనీకోరు' అన్నా ఆవేశపడటం లేదు అసలు వినిపించుకో వటం లేదు. "ఏమిటోయ్ శంకరం ! మునిలా మారిపో తున్నావ్ !" అతగాణ్ణి హుషారు చెయ్యాలనే వుద్దేశ్యంతో నవ్వుతూ పలకరించేవాడు మోహనరావు.

"డాక్టర్ ! మరణమన్నది మనిషికి తెలియకుండా, దానంతటది వస్తే యెంత బావుంటుంద ? కాని ఇలా ఇదిగో వస్తున్నా అదిగో వస్తున్నా.... అంటూ బెదరిస్తూ రావటం .... ఇంతకంటే నరకం మరొకటి లేదు కదండీ?" అనేవాడు ఎటో చూస్తూ.

డాక్టర్‌కు గుండెల్లో చెయ్యిపెట్టి కలచినట్లవుతుం దలాటి సమయాలలో, మానవ ప్రగతిమీద అసహ్యమూ కలుగుతుంది ! ఈ ఉరిశిక్షలు ఎందుకు రద్దుచేయకూడదు ? ఏ జన్మాంతర ఖైదో .... ద్వీపాంతర వాస శిక్షలో అమలు జరపకూడదా ? అనిపిస్తుంటుంది.

"కళ్ళు బయటకు వస్తాయా డాక్టర్? గొంతుక బిగుసు కుని, ఊపిరి సలపక .... ఆ ముసుగులో .... గొయ్యిలో .... అబ్బా ! ఎన్ని నిముషాలకు ప్రాణం పోతుంది డాక్టర్ ? ఒక వేళ త్వరగా ప్రాణం పోకపోతే .... మళ్ళీ అలాగే...."

అతగాడి కళ్ళలో కదులాడే మృత్యుభయం ఊపి వేస్తుంటుందలాంటప్పుడు. "భగవాన్ ! నాకు మృత్యువంటే తెలియనిదికాదు! ఎన్నో శవాల్ని చూశాను. కోశాను. కానీ, కానీ సజీవుడైన ఈ యువకుడు అనుభవిస్తున్న మాన సిక వ్యథ....మృత్యు.భయం ఎలాపోగొట్టగలను." అనుకొనే వాడు.

శంకరం ఆరోగ్యం రోజురోజుకూ క్షీణించటం మొద లెట్టింది. ఒక్కోరోజు గడుస్తున్నకొద్దీ మృత్యువుకు అభి ముఖంగా ఒక్కో అడుగు పడుతున్నదన్న ఆందోళనా, అతి ఆలోచనా, అతగాణ్ణి జబ్బు మనిషిగా మార్చేశాయి.

"మీ ఖూనీకోర్ 'పెట్' జబ్బు పడ్డాడండోయ్ మోహనరావ్ ! మాంచి మందులివ్వండి.... వెధవ! హఠా త్తుగా చచ్చాడంటే.... పైవాళ్ళకి జవాబు చెప్పుకోలేక చస్తాం ! మనం స్టేట్‌మెంట్లు ఇవ్వాలి వెధవగొడవ! కాస్త జాగ్రత్తగా చూడండి ?" అంటూ హెచ్చరించాడు. డి.ఎం ఓ. జైలు సూపరింటెండెండు చిరచిరలాడి పోయాడు. "ఆ వెధవ కోలుకొంటేగాని శిక్ష అమలు జరిపేందుకు వీలు లేదు .... బహుశా ఓ నెల వాయిదా వేయవలసి వస్తుందో ఏమిటో ! చచ్చే వెధవలు తిన్నగా చావక .... మనల్ని చంపుకు తింటు న్నారు. ఛీ...ఛీ !"

వాళ్ళిద్దరిలో మానవత్వం ఏనాడో ఉరిపోసుకు మరీ చచ్చిందనిపించింది మోహనరావుకు.

వారం రోజుల్లో శంకరానికి లేచితిరిగే శక్తికూడా నశించింది.

'ప్చ్! నీ శరీరం చాలా దెబ్బతిన్నది శంకరం!" అన్నాడారోజు డాక్టర్ .... "హుఁ! నా ఆరోగ్యం ఏమైతే ఏం డాక్టర్! ఎలాగూ చచ్చేవాణ్ణేగా! మీకు చేతులెత్తి మొక్కుతాను డాక్టర్! నాకు రాబోయే చావును గురించి నాకు చెప్పరాని భయంగావుంది.... నేను చనిపోయే మందే దేనా ఇవ్వండి. నిశ్చితంగా చనిపోతాను...లేదా ఈ అనారోగ్యంతో చనిపోనివ్వండి స్వేచ్ఛగా?" ఇంజక్షన్ తీసుకోకుండా మారాంచేస్తూ అన్నాడు శంకరం.

"శంకరం" గర్జించాడు డాక్టర్. "మరెప్పుడూ ఇలా పేలకు? అంటూ అరిచాడు.

మరునాడు, మూడోనాడు....ఇలా రోజూ అదే మాట. అదేకోరిక .... "నన్నెందుకిలా అనవసరంగా బ్రతికిస్తారు డాక్టర్? నా మీద కాస్తయినా దయలేదా మీకు? నే చేసిన ఏ నేరానికి నాకీ చిత్ర హింస?"

అదేప్రశ్న!

"అతగాడు నేరస్తుడో కాదో కానీ, పరిపూర్ణ ఆరోగ్యంతోనే చావాలా? బలవన్మరణం పొంది తీరాలా? తనంత తానుగా, స్వేచ్ఛగా మరణిస్తానంటుంటే....అందుకు చట్టం ఒప్పదేం ఖర్మ!" ఇవే డాక్టరు ఆలోచనలు....

◆ ◆ ◆

"డాక్టర్ గారూ ! డాక్టర్ గారూ !" క్రింద ఎవరిదో కేక....త్రుళ్ళిపడ లేచాడు డాక్టర్ మోహనరావు మగత లోని గతమంతా మాయమైంది. ఆలోచనలన్నీ చెల్లా చెదురుగా ఎగిరిపోయాయి. శ్రీమతి విసుక్కుంటోంది 'బాఘంది ఖూనీకోరు వెధవకి రోగమైతే డాక్టరు బాబు ఇప్పుడు రావాలా? ఖర్మ! అసలీయన గారు అన్నీపట్టించు కుంటూరు.."

మోహనరావు గబగబ క్రిందకు దిగివచ్చాడు. కబురు తెచ్చిన మనిషి గాభరాగా చెబుతున్నాడు. శంకరం ఐదారు మార్లు వాంతులు చేసుకున్నాడట. స్పృహలో లేనట్లు పిచ్చిగా ఏదేదో మాట్లాడు తున్నాడట ..'డాక్టర్....డాక్టర్ అంటున్నాడట 'చనిపోతాడో ఏమో ఖర్మ ! డి. ఎం. ఒ గారు పనిమీద పొరుగూరు వెళ్ళారు" అన్నాడు కంగారుగా

డాక్టర్ క్షణాలమీద పరుగతీశాడు....ఒక్కొక్క అడుగూ ముందుకు వేస్తుంటే ఏదో ఆలోచన క్రమ్ముకు వస్తోంది

''ఒక్క క్షణం ఆగు....అవసరమైన మందులు పట్టుకు వస్తాను. మెడికల్ ఛెస్ట్‌లో .... వున్నాయో లేవో .... "షెళ్ళీ వెనుదిరిగి వచ్చాడు. అతగాడి మనసులో దృఢ సంకల్పం... మందులు తీసుకున్నాడు. ఆ మనిషి వెంట నడిచాడు.

శంకరం అంత మగతలోనూ డాక్టర్ని గుర్తుపట్టాడు. 'నమస్తే డాక్టర్. ఇలాటి సమయంలో నాకు మరణం రాకూడదు? పోనెండి. మీకు కోపం వస్తుంది....నాకు మందు ఎందుకు? ఆరోగ్యం కోలుకొన్నాకే మీ ఇష్ట ప్రకారమే

చంపేద్దురు గానీ .... మీరూ నే చనిపోయినట్లు అప్పుడే పరీక్ష చేసి చెబుదురుగానీ''.... అన్నాడు మద్ద మద్దగా చెయ్యి చాపాడు ఇంజక్షన్ కోసం. నాడి చూశాడు డాక్టర్. నార్మల్ గానే వుంది. అధిక ఆందోళనా, శరీరంలోని నీరసం మాత్రమే అతగాణ్ణలా చేశాయీ క్షణంలో. డాక్టర్ మెల్లగా ఇంజక్షన్ ఇచ్చాడు. "హాయిగా నిద్రపో శంకరం! రేపొద్దునకు తేలికగా వుంటుంది!" అతగాడి చెయ్యి వణికింది. కంఠం వణికింది

''అలాగే డాక్టర్! మీ మాట కాదన్నానా ఎప్పుడేనా? మిమ్మల్ని చూస్తేనే నాకు ధైర్యం వస్తుంది....'' నంగినంగిగా మాట్లాడుతూనే చిరునవ్వుతో విచ్చుకొంటున్న పెదవులతోనే హాయిగా - ఏదో తియ్యని లోకాలకు తేలిపోతున్న వాడిలా-మగతగా కళ్ళు మూసుకున్నాడు శంకరం అతగాడి చెయ్యి గట్టిగా డాక్టర్ చేతిని పట్టుకుని ఉంది ...

మెడికల్ ఛెస్ట్ పట్టుక బయటకు వెళ్ళాడు కాపలా మనిషి.

చటుక్కున మోకాళ్ళమీద వంగి శంకరం నుదురు ముద్దుపెట్టుకొన్నాడు డాక్టర్. అతగాడి కళ్ళు నిండుగా నీళ్ల సుడులు తిరిగాయి.

"భగవాన్! ఈ యువకునికి శాంతి

అందతడి హృదయం మూగగా....చక చక బయటికి వచ్చేశాడు,

"తప్పో-ఒప్పో ! నాకు తెలియదు.... ఆ వ్యక్తి చివరి కోరిక అది...." పదేపదే అవే మాటలు తెల్లారే వరకూ ఎన్ని మార్లో అనుకున్నాడు డాక్టర్.

◆ ◆ ◆

మరునాడు తెల్లారేసరికి....హఠాత్తుగా శంకరం చనిపోయినట్లు వార్త జైలంతా వ్యాపించింది....హుటా హుటిని సూపరింటెండెంటు, పొరుగూరికి వెళ్ళిన డి.యం.ఓ. అంతా వచ్చారు. జైలంతా అధికార్ల అరుపులతో. ఒకరి మీద మరొకరి నేరారోపణలతో గందరగోళంగా వుంది .... తొణకుండా వున్నవాడల్లా మోహనరావు ఒక్కడే!

శవపరీక్ష జరగాలి....రిపోర్టు తయారు కావాలి....!

డి. యం. ఓ. కేసు తీసుకున్నాడు. పోస్టుమార్టం పూర్తయింది. విషం ఇంజక్షన్....

అర్ధరాత్రి దాటాక - విషం ఇంజక్షన్ మూలంగా స్పృహలేని పరిస్థితిలో శంకరం ప్రాణం పోయింది .... నేర

స్థుడు డాక్టర్ మోహనరావు!

మోహనరావు మామగారు రంగంలోకి వచ్చారు ఎంత డబ్బయినా ఖర్చు పెట్టి అల్లుణ్ణి ఆ ఊబిలోనుంచి బయటకు లాగాలని ఆయనగారి ప్రయత్నం.

"మాకు తెలుసు! ఎప్పుడో-ఇలాటి దేదో మెడకు తెచ్చుకుంటారు మీరని! .... ఇప్పుడయినా మించిపోయింది లేదు - నిన్న రాత్రి తాగి వున్నట్లూ, మైకంలో పొరబాటుగా ఆ ఇంజక్షన్ ఇచ్చినట్లూ స్టేట్‌మెంట్ ఇవ్వండి డాక్టర్ మోహనరావ్! లేదా నిన్న సాయంత్రం శంకరం మీతో ఘర్షణ పడ్డాడని వార్డెన్ వాళ్ళు చెబుతున్నారు. ఆ సమయంలో మీరు మీ మెడికల్ చెస్ట్ అక్కడ మర్చిపోయినట్లూ, అందులోనుంచి ఆతగాడా ఇంజక్షన్ తస్కరించినట్లూ, పొరబాటుగా తనకే గుచ్చుకున్నట్లూ (మీకు పొడవబోయి) వ్రాసి ఇవ్వండి....ఎలాగో ఓలా కేసు మీ పీకల మీదకు రాకుండా చూస్తాం...." అన్నారు డి. యం ఓ. సూపరింటెండెంటూ, తామేదో ఉద్ధరిస్తున్నట్లు.

మోహనరావు నవ్వాడు. "వద్దండీ! చనిపోయిన వ్యక్తిని గురించి అనవసరమైన అబద్ధాలు ప్రచారం చేయలేను! అతగాడి చివరి కోరికమీద-ఓ మనిషిగా - బాగా

[illegible] అలా చేశాను, అందుకే ఏ శిక్ష వేసినా ఫర్వాలేదు [illegible]" ప్రశాంతంగా అన్నాడు.

[illegible] కోర్టుకు వచ్చింది.

శంకరం, డాక్టర్ మోహనరావు గతంలో బద్ధ శత్రువులు! [illegible] జైల్లో కలుసుకున్నారు. ఒకరినొకరు [illegible] ఇద్దరూ సమయం కోసం వేచివున్నారు. శంకరంతో [illegible] డాక్టర్ ఏదో విషయంలో ఘర్షణ పడటం జైలర్, ఇంకా ఖైదీలు కొందరూ చాలా మార్లు గమనించారు. [illegible] ఘర్షణ కారణం డాక్టర్ ఎప్పుడూ చెప్ప [illegible] ఎలాగా ఉరిశిక్ష అమలుజరుపబడితే ఇక తన పగ [illegible] వీలుండదని ఈ పని చేశాడు డాక్టర్ మోహనరావు ... శంకరం చనిపోయే ముందు రోజు [illegible] కూడా డాక్టరూ, శంకరం సెల్‌లో వాదించు [illegible] జైలర్ విన్నాడు !

కోర్టు - చనిపోయిన శంకరానికి ఇక ఏ శిక్షా వేయ [illegible] బ్రతికివున్న డాక్టర్ మోహనరావుకు ఉరి శిక్ష !!

[illegible] తీర్పు అలా జరిగాయి.

[illegible] లాయరు [illegible] చచ్చిపోయిన

శంకరం - తరఫున వాదించి - వాదించి అలసిపోయి, కృతకృత్యుడయ్యాడు.

వార్డెన్ మొదలు డి. యం. ఓ. సూపరింటెండెంటు, కాపలా మనుషులు .... ఒకరేమిటీ జైలు అధికారులంతా ప్రాసిక్యూషన్ వాదాన్ని తమ సాక్ష్యాలతో బలపరచారు.

"ముద్దాయి, ఏదేనా చెప్పుకోవాలంటే చెప్పుకో వచ్చు." అన్నారు తీర్పు ఇవ్వబోయే ముందు.

మోహనరావు నవ్వాడు "నిజం చెప్పాను! ఇక దాన్ని మార్చటం నా తరంకాదు! శంకరం ఈ క్షణంలో బ్రతికి వుంటే .... నా మాట నిజమని చెప్పేవాడు. మొత్తం మీద శంకరం మాటలు నిజం! చెవులే తప్ప, కళ్ళు లేని న్యాయం...."

ఇక మోహనరావును మాట్లాడనివ్వకుండా కోర్టు బయటకు తీసుకు వెళ్ళారు. అతగాడికి మతి చలించిందని ప్రకటింపబడింది. అతగాడి ఆరోగ్యం కుదుట పడ్డాకే, ఉరి శిక్ష అమలు జరుపబడుతుందని చాలా దయగా చెప్పారు కోర్టువారు....

శంకరం నేరస్థుడు కాడు! కానీ అందుకు చట్టం ఒప్పుకోదు. అతగాడు శిక్షింపబడి తీరాలి! తను అతగాడి శిక్షను

తప్పించి - నేరం చేశాడు.

కొందరు నిజంగా, దారుణమైన హత్యలు చేస్తా వారూ, తాము నేరస్తులం కామనే వాదిస్తారు! వారిని 'శి నుంచి తప్పించడం నేరాలను ప్రోత్సహించటం కాదా ?

కానీ....శిక్ష పడిన వారందరూ నేరస్తులేనా ? జైల బయట వుండేవారంతా నిర్దోషులేనా ?

ఆ ఇరుకుగా, చీకటిగా వున్న చిన్న సెల్‌లో డాక్టర్ మోహనరావు కూర్చుని ఉన్నాడు. అతగాడి ఆలోచనలు ఎంతకీ తెగటం లేదు.

("జ్యోతి" జూలై '72)

కేశవనాయునిపాలెం
Date ....